

MELDCODE

huiselijk geweld en kindermishandeling

November 2022

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling - Inhoudsopgave

Hoofdstuk

1	Stap voor stap door de meldcode	4
1.1	Stap 1: In kaart brengen van signalen (de leerkracht)	4
1.2	Stap 2: Collegiale consultatie	5
1.3	Stap 3: Gesprek met de ouder/verzorger en kind	5
1.4	Stap 4: Wegen van de signalen (zie bijlage 5 afwegingskader)	6
1.5	Stap 5: Beslissen: hulp bieden en/of melden bij Veilig Thuis	6
Bijlage 1	Verantwoordelijk	9
Bijlage 2	Sociale kaart	11
Bijlage 3	Verwijzingen	12
Bijlage 4	Definities huiselijk geweld en kindermishandeling	13
Bijlage 5	Signalenkaart	15
Bijlage 6	Verslaglegging meldcode	17
Bijlage 7	Tips voor het voeren van een gesprek	21

Inleiding

Als onderwijsprofessional werkt u samen met kinderen en (jong) volwassenen. Iedereen heeft een andere achtergrond en neemt z'n eigen bagage mee. Soms kan die bagage zorgen wekken. U kunt te maken krijgen met slachtoffers van huiselijk geweld en mishandeling.

Per 1 juli 2013 is de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden. Dit betekent dat alle professionals verplicht zijn deze meldcode te gebruiken bij signalen van geweld.

De meldcode beschrijft in vijf stappen wat een professional moet doen bij een vermoeden van geweld. De stappen in de meldcode worden door de professional in overleg met de aandachtsfunctionarissen Sandra Buitenwerf en Karin Soppe doorlopen.

1

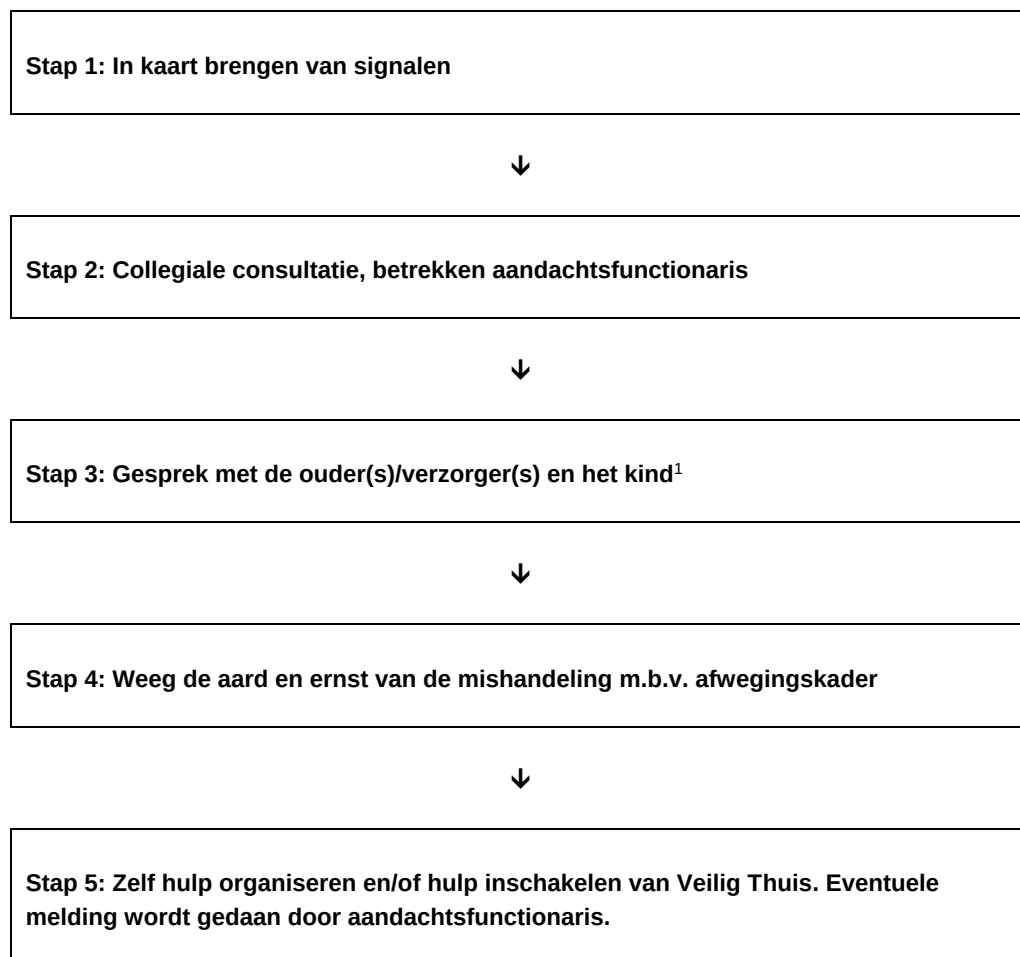
Stap voor stap door de meldcode

Is er een vermoeden dat uw leerling wordt mishandeld? Doorloop dan de stappen van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Het doel van het stappenplan is om signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld in kaart te brengen. Aan de hand hiervan worden vervolgstappen ondernomen en besloten welke handeling hieruit voortvloeit.

Het stappenplan Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bevat vijf stappen welke hieronder beschreven zullen worden. Het is raadzaam om alles wat u observeert en bespreekt vast te leggen op papier en te documenteren in het leerlingdossier in ParnasSys (notitie-meldcode)

Schematisch weergave van het stappenplan

1.1

Stap 1: In kaart brengen van signalen (de leerkracht)

U heeft het vermoeden dat een kind wordt mishandeld?

- Observeer de leerling met behulp van de signaalkaarten (zie bijlage 5).
- Leg de signalen vast in het leerlingdossier in ParnasSys (notitie-meldcode).
- Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk.

¹ Dit doet u wanneer het kind 12 jaar of ouder is.

- Bespreek het gedrag van het kind en de feitelijke observaties met de ouders/verzorgers.
- Leg gesprekken met ouders vast op papier. Maak een kort verslag (zie bijlage 3).
- Observeer het kind en ouder(s) tijdens contactmomenten.
- Leg de observatie vast op papier.

Als kinderen mishandeld, verwaarloosd en/of misbruikt worden, kunnen ze signalen uitzenden. Het gebruik van de signalenkaart (bijlage 1) kan zinvol zijn, maar biedt ook een zekere mate van schijnzekerheid. De meeste signalen zijn namelijk stressindicatoren, die aangeven dat er iets met het kind aan de hand is. Dit kan ook iets anders zijn dan kindermishandeling, bijvoorbeeld een echtscheiding, overlijden van een familielid of iets anders.

Hoe meer signalen een kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling.

Wanneer een kind letsel vertoont, overleg dan direct met de arts van de jeugdgezondheidszorg. Indien nodig kan deze het letsel beschrijven. Deze gegevens zijn van belang voor een eventueel onderzoek naar kindermishandeling.

1.2

Stap 2: Collegiale consultatie

- Bespreek de signalen met een betrokken collega en de aandachtsfunctionaris. Indien nodig wordt er advies aan Veilig Thuis gevraagd.
- Wanneer u besluit een leerling niet anoniem te bespreken met derde (jeugdverpleegkundige, schoolpsycholoog, gedragsdeskundige,...), dient u toestemming te vragen van de ouders/verzorgers. Probeer de ouder/verzorger altijd te betrekken om hem gemotiveerd te houden voor hulpverlening.
- Indien de ouder/verzorger geen toestemming geeft, dient u te overwegen (stap 4) hoe groot het risico op kindermishandeling is. Overigens kan een leerling ook anoniem worden besproken. Echter wordt hier geen voorkeur aan gegeven in verband met vervolgstappen.
- Bij twijfel over de oorzaak van de (thuis)situatie van de leerling en/of mogelijke onveiligheid van de leerling, neemt u contact op met Veilig Thuis (telefoonnummer landelijke: 0800 -2000, Groningen 050-5239239).

Wanneer neemt u contact op met Veilig Thuis?

- Wanneer er sprake is van signalen die wijzen op acuut en ernstig geweld.
- Wanneer er sprake is van (geplande) vrouwelijke genitale verminking
- Wanneer uw veiligheid wordt bedreigd.
- Wanneer de veiligheid van een ouder/verzorger/ander wordt bedreigd.
- Wanneer u gegronde redenen heeft dat de ouder/verzorger het contact met u zal verbreken (naar aanleiding van wat u heeft besproken bij stap 3).

1.3

Stap 3: Gesprek met de ouder/verzorger en kind

Hier bespreken de leerkracht en de aandachtsfunctionaris met de ouder/verzorger de zorgen over en met het kind. Door met de ouders/verzorgers en het kind in gesprek te blijven, kunnen zorgen bevestigd of ontkracht worden. Vraag de ouder/verzorger naar zijn mening en ga in op de thuissituatie van het kind.

Wanneer u denkt dat uw veiligheid of die van een ander naar aanleiding van een gesprek met de ouder/verzorger in het geding zal komen, dient u direct een melding bij Veilig Thuis te maken.

Tijdens het gesprek kunt u het volgende bespreken:

- Leg uit wat het **doel** van het gesprek is.
- Beschrijf wat u heeft **geobserveerd**.
- Vraag de ouder/verzorger om een **reactie**.
- **Vat** het gesprek **samen** om er zeker van te zijn dat u de tegenpartij heeft begrepen.

Vragen die u kunt stellen:

- Herkent hij de besproken situatie?
  - Hoe gedraagt de leerling zich thuis?
  - Hoe reageert de ouder/verzorger op de gedragingen van zijn kind?
  - Hoe verloopt de opvoeding? Waar loopt de ouder/verzorger tegenaan?
  - Hoe is de ontwikkeling van het kind tot nu toe verlopen?
  - Hoe ervaart de ouder/verzorger de rol van opvoeder?
- Controleer of u de ouder/verzorger heeft begrepen door het gesprek in uw eigen woorden samen te vatten.
- Houd de ouder/verzorger op de hoogte van (externe) besprekingen en ontwikkelingen over het kind.

Herkent de ouder/verzorger uw zorgen?

- Onderzoek welke oplossingen kunnen worden aangedragen.
- Geef advies.

Herkent de ouder/verzorger uw zorgen niet?

- Dan is er wellicht sprake van een andere oorzaak en zal er een ander traject moeten worden gevolgd.

Het gesprek kan aanleiding zijn voor een vervolgtraject. Denk hierbij aan onderzoeken die gedaan kunnen worden en oplossingen of begeleiding die geboden kan worden.

Zie voor meer tips voor het voeren van een gesprek (bijlage 3).

1.4

Stap 4: Wegen van de signalen (zie bijlage 5 afwegingskader)

Leerkracht en aandachtfunctionaris wegen op basis van voorgaande stappen de aard en de ernst van de situatie af. Hoe groot is de kans op kindermishandeling? **Welke reden(en) liggen hieraan ten grondslag? Hoe ernstig zijn de tekenen? Zie bijlage**

Gebruik hiervoor de volgende documenten:

- De signalen die u in kaart heeft gebracht (stap 1).
- Het advies dat u heeft ingewonnen bij collega's (stap 2).
- Het gesprek dat u heeft gevoerd met ouders/verzorgers (stap 3).
- Het gesprek dat u heeft gevoerd met het kind (stap 3).

Vraag eventueel advies aan Veilig Thuis of de jeugdverpleegkundige.

Wanneer u contact heeft gehad met Veilig Thuis, vraagt u hen een oordeel te geven.

1.5

Stap 5: Beslissen: hulp bieden en/of melden bij Veilig Thuis

In deze fase nemen de leerkracht en de aandachtfunctionaris een beslissing:

- u organiseert hulp en volgt de effecten óf
- u doet een melding bij Veilig Thuis of vraagt Veilig Thuis te monitoren bij de hulpverlening

U organiseert hulp en volgt de effecten

Kunt u uw leerling voldoende beschermen tegen het risico op kindermishandeling? Dan organiseert u passende hulp en volgt de effecten ervan. U bespreekt met de ouder/verzorger het traject van hulpverlening, geeft informatie en maakt afspraken. Eventueel stelt u een handelingsplan op en voert dit uit. De uitkomst hiervan wordt met de ouders/verzorgers besproken.

Volg de onderstaande stappen:

- Bespreek uw zorgen/besluit met de ouder/verzorger en maak afspraken.
- Organiseer hulp door te verwijzen naar (externe) hulpverleners .
- Bespreek ontwikkelingen en blijf op de hoogte van de opvoedsituatie.
- Houd contact met (externe) hulpverleners.
- Houd contact met ouders/verzorgers.
- Maak afspraken met ouders/verzorgers over het verdere traject voor wat betreft de (verdere) hulpverlening.
- Houd de ontwikkeling van de leerling bij.
- Stel een handelingsplan op en voer dit uit.

De aandachtsfunctionaris doet een melding bij Veilig Thuis

Kunt u uw leerling niet voldoende beschermen tegen het risico op kindermishandeling? Of heeft u twijfels?

Dan bespreken de aandachtsfunctionaris en u bij voorkeur met de ouder/verzorger dat de aandachtsfunctionaris een melding gaat doen bij Veilig Thuis. Dit doet u ook met de leerling indien hij ouder dan 12 jaar is. Er wordt altijd om een reactie van de ouders gevraagd en deze reactie wordt ook gedocumenteerd.

De reden om dit te bespreken met de ouders is, omdat ouders meestal willen weten van wie de melding afkomstig is en met welke informanten tijdens het onderzoek is gesproken. Ouders die niet te horen krijgen wie de melder is, steken vaak veel energie in het achterhalen van de identiteit van de melder. Mede daarom wil Veilig Thuis graag zo open mogelijk met meldingen omgaan. Soms is dat echter niet verstandig. Daarom hebt u op grond van wettelijke regels in onderstaande gevallen het recht om anoniem te blijven ten opzichte van het gezin. Als met u is afgesproken dat u anoniem blijft voor het gezin dan zorgt Veilig Thuis ervoor dat uw informatie zo in het dossier wordt opgeslagen, dat de ouders ook uit het dossier uw identiteit niet kunnen achterhalen.

Per 01-01-2019 is in deze stap het afwegingskader van kracht. Ook al gaan ouders/verzorgers akkoord met hulpverlening, dan kan toch Veilig Thuis ingeschakeld worden om deze hulpverlening te monitoren.

Volg de onderstaande stappen:

- Bespreek vooraf de melding met de ouder/verzorger en leerling .
  - Waarom gaat u aangifte doen?
  - Wat is het doel van de melding?
  - Wat vindt de ouder/verzorger en leerling hiervan?
  - Is er bezwaar van de andere partij? Overleg op welke wijze u hieraan tegemoet kunt komen.
  - Kan er niet tegemoet worden gekomen aan het bezwaar? Weeg dan af of en wat de noodzaak is van het doen van een melding. Neem hierin de punten uit stap 4 mee.
  - Kan het kind onvoldoende worden beschermd? Doe dan een melding bij Veilig Thuis.
- Wat bespreekt u met Veilig Thuis?

Wanneer u een melding bij Veilig Thuis doet, dan gebruikt u de informatie die u in voorgaande stappen heeft beschreven.

- De aandachtsfunctionaris doet melding van vermoeden op kindermishandeling.
  - Baseer uw melding op feiten en observaties.
  - Geef aan van wie de informatie afkomstig is.
  - Bespreek welke stappen u kunt ondernemen om de leerling te beschermen.
- Wat als uw veiligheid of die van anderen in het geding is? En wat doet u wanneer u het vermoeden heeft dat het contact met ouders/verzorgers of leerlingen verbroken zal worden?
    - Dan onderhoudt u geen contact meer met deze partijen en doet de aandachtsfunctionaris wel melding bij Veilig Thuis.

Bijlage 1 Verantwoordelijk

Voor een goede implementatie van de meldcode is het van belang dat deze door iedereen die werkzaam is binnen de school wordt onderschreven. Dit betekent dat duidelijk moet zijn wie welke verantwoordelijkheid neemt en draagt.

Wie heeft welke verantwoordelijkheid?

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt Katholieke Daltonschool Bisschop Bekkers er zorg voor dat:

De directie (schoolleiding)

- de meldcode opneemt in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- een aandachtsfunctionaris kindermishandeling aanstelt;
- de deskundigheidsbevordering opneemt in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbiedt aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de meldcode;
- de meldcode laat aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de meldcode laat aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
- voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueert en zo nodig acties in gang zet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geeft aan het doel en de inhoud van de meldcode (via de schoolgids);
- afspraken maakt over de wijze waarop de medewerkers ondersteund worden als zij door ouders worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- eindverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de meldcode.

De aandachtsfunctionaris

- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling;
- kennis heeft van de stappen van de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (wie doet wat wanneer);
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners;
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opneemt met Veilig Thuis voor advies of melding.
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

De leerkracht

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling;
- overlegt met de aandachtsfunctionaris bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de aandachtsfunctionaris, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de aandachtsfunctionaris.

Waar is de school niet verantwoordelijk voor?

Er kan niet van de school worden verwacht dat zij alle taken omtrent kindermishandeling op zich neemt. De professionals in de school zijn niet verantwoordelijk voor het vaststellen van kindermishandeling. Dit doet Veilig Thuis. De school observeert, bespreekt en geeft van vermoedens van kindermishandeling door. Professionele hulp aan ouders en leerlingen wordt door externe partijen geboden.

Bijlage 2 Sociale kaart

Veilig Thuis   landelijk: 0800-2000
                                 Groningen: 050-5239239

GGD/Jeugdverpleegkundige/ contactpersoon WIJ Selwerd
Anita Jorritsma
06- 52525026
050-3674990
Emailadres: anita.jorritsma@ggd.groningen.nl

Leerplichtambtenaar Gemeente Groningen
Wieke Molema
06-55420270
Emailadres: wieke.molema@groningen.nl

Politie
alarmnummer bij noodsituaties   112

Wijkagent: Jacob Kobes en Anne-Marie Schoon voor de wijk Zernike/ Paddepoel
0900-8844

Wender vrouwenopvang Groningen
050-3173112

Bijlage 3 Verwijzingen

www.meldcode.nl

www.meldcode.nu

Bijlage 4 Definities huiselijk geweld en kindermishandeling

Helaas komt kindermishandeling en huiselijk geweld overal voor. Hierin zijn verschillende vormen te onderscheiden. Als professional dient u kennis te hebben op dit gebied en moet u weten wat u moet doen bij een vermoeden hiervan.

In dit hoofdstuk worden verschillende vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling nader toegelicht.

Wat is kindermishandeling?

Kindermishandeling is elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (Wet op de jeugdzorg, 2005).

Wat is huiselijk geweld?

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Dit kunnen partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden zijn. Onder huiselijk geweld wordt lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (als dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis) verstaan.

Wanneer kinderen in aanraking komen met huiselijk geweld, is er altijd sprake van kindermishandeling.

Welke vormen worden hierin onderscheiden?

Lichamelijke mishandeling

- slaan, stompen, schoppen, opzettelijk laten vallen, verbranden, vergiftigen, verstikken;
- vrouwelijke genitale verminking;
- Shaken Baby Syndrom: signalen en symptomen als gevolg van het heftig door elkaar schudden van een baby.

Lichamelijke verwaarlozing

- niet zorgen voor voldoende of geschikt eten;
- niet zorgen voor schone, en geschikte kleding;
- niet zorgen voor geschikt onderdak;
- niet zorgen voor geschikte gezondheidszorg;
- niet zorgen voor voldoende hygiëne;
- niet zorgen voor voldoende toezicht.

Psychische mishandeling

- het bedreigen of uitschelden van een kind als een systematisch patroon van kleineren en denigreren;
- het kind tot zondebok maken;
- het belasten van een kind met een te grote verantwoordelijkheid;
- eisen stellen waaraan een kind niet kan voldoen;
- het blootstellen van een kind een extreem, onberekenbaar en ongepast gedrag;
- het opsluiten of vastbinden van het kind als middel van straf of controle.

Psychische verwaarlozing

- niet zorgen voor voldoende aandacht, respect, genegenheid, liefde en contact;
- niet zorgen voor voldoende ruimte voor toenemende autonomie;

- niet zorgen voor regelmatige schoolgang, onthouden van onderwijs;
- blootstellen aan huiselijk geweld.

Seksueel misbruik

- aanranding en uitbuiting of het toestaan van seksueel contact waarbij geen genitaal contact is;
- aanranding en uitbuiting of het toestaan van seksueel contact waarbij genitaal contact is;
- penetratie door vingers, voorwerpen of penis;
- pornografisch materiaal laten zien of opnemen.

Vrouwelijke genitale verminking/meisjesbesnijdenis (VGV)

- snee in de voorhuid van de clitoris;
- verwijdering van de clitoris, de kleine schaamlippen en een deel van de grote schaamlippen;

VGV komt veel voor in Afrikaanse landen en is strafbaar in Nederland. Dit geldt ook voor Nederlandse burgers die hun dochter in het buitenland laten besnijden.

Bij een vermoeden van VGV dient door de (zorg)coördinator onmiddellijk contact op te nemen met Veilig Thuis.

Eergerelateerd geweld

- geestelijk of lichamelijk geweld als reactie op een schending van de eer van een man, vrouw of familie(lid);
- bedreiging met eermoord;
- aanzetten tot zelfmoord, mishandeling of verminking;
- verstoting of bedreiging;
- uithuwelijking;
- moord.

Bij een vermoeden van eergerelateerd geweld dient de aandachtsfunctionaris onmiddellijk contact op te nemen met Veilig Thuis of met een instantie dat gespecialiseerd is in dit onderwerp (zoals het Landelijk Expertisecentrum Eergerelateerd Geweld 088-9648550).

Bijlage 5 Signalenkaart

Signalenkaart slachtoffer huiselijk geweld 0 – 4 jaar

- Heeft verwondingen en/of oude littekens
- Is verwaarloosd
(luiers niet verschoond, te kleine schoenen, slecht verzorgd gebit)
- Vertoont angst voor onderzoek en/of verschonen
(knijpt billen samen bij optillen of verschonen)
- Is vaak ziek
- Heeft een vertraagde ontwikkeling (spraak, motoriek)
- Heeft verstoorde eet- en slaapgewoontes
- Huilt of schreeuwt buitensporig veel
- Vertoont extreme schrikreacties
- Is in zichzelf gekeerd of juist hyperactief
- Is dwingend en/of vraagt veel aandacht
- Is bang om alleen te zijn
- Maakt weinig/vreemd contact
- Vertoont plotselinge gedragsverandering in contact met ouders/verzorgers
- Heeft angst voor lichamelijk contact of is juist overdreven gericht op lichamelijk contact
- Is agressief naar kinderen en/of dieren
- Speelt geweldsituaties na

Signalenkaart slachtoffer huiselijk geweld 4 – 12 jaar

- Heeft verwondingen en/of oude littekens
- Is verwaarloosd (*vaak ziek, slecht gebit, vieze kleding, ongezonde eetgewoonten*)
- Heeft een groeiachterstand
- Vertoont angst voor lichamelijk onderzoek
- Gedraagt zich passief en apathisch of juist heel druk
- Heeft een negatiefbeeld van zichzelf en de omgeving
- Is agressief richting zichzelf, anderen en/of omgeving
- Gedraagt zich overdreven aangepast en afhankelijk
- Presteert op school onder het eigen kunnen
- Neemt geen vriendjes mee naar huis
- Heeft taal- en spraakstoornissen
- Blijft rondhangen na schooltijd
- Gebruikt alcohol en/of drugs
- Kan zich slecht concentreren
- Heeft angst voor lichamelijk contact of is juist overdreven gericht op lichamelijk contact
- Misdraagt zich (*diefstal, brandstichting, vandalisme*)

Signalenkaart slachtoffer huiselijk geweld 12– 18 jaar

- Heeft verwondingen en/of oude littekens
- Geeft vage verklaringen voor verwondingen/verwaarlozing
- Is verwaarloosd(*vaak ziek, slecht gebit, gebrek aan ouderlijk toezicht*)
- Heeft een groeiachterstand
- Heeft eet- en/of slaapproblemen
- Is in zichzelf gekeerd/ leeft in een fantasiewereld
- Heeft een negatief beeld van zichzelf en de wereld
- Is agressief richting zichzelf, anderen en omgeving
- Gedraagt zich afhankelijk en/of aangepast of rebelleert
- Heeft angst voor lichamelijk contact of is juist overdreven gericht op lichamelijk contact
- Is gefixeerd op masturbatie
- Heeft oppervlakkige contacten
- Heeft moeite met autoriteit
- Presteert onder het eigen kunnen (*school, werk*)
- Blijft rondhangen na schooltijd
- Heeft justitiële contacten
- Gebruikt alcohol en/of drugs
- Heeft schulden
- Kan zich slecht concentreren
- Misdraagt zich (*diefstal, brandstichting, vandalisme*)

Bijlage 6 Verslaglegging meldcode

Meldcode, verslaglegging

Betreft:

Naam:

Geboortedatum:

Groep: Gezinssamenstelling:

Stap 1: Signalen in kaart brengen

Ik maak me zorgen. Er kan sprake zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Ik heb het volgende gezien/gehoord:

datum:

•

•

•

Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg evt. Veilig Thuis (anoniem)

Ik overleg met de aandachtsfunctionaris. [Vanaf nu werken leerkracht en aandachtsfunctionaris samen.] We vragen andere betrokken leerkrachten (broers/zussen). We overleggen eventueel met *Veilig Thuis* (050-5239239) om advies te krijgen (anoniem).

Datum:

Korte omschrijving overwegingen:

Verslag:

Afspraken:

-
-
-

Stap 3: Gesprek met kind en ouders/verzorgers

We gaan in gesprek met de kind/ouders/verzorgers.

Datum	
Naam kind/ouder(s)/verzorger(s)	
Aanwezig	
Doel gesprek	
Verslag gesprek	
Reactie ouders	
Gemaakte afspraken	

Stap 4: Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling (zie afwegingskader onder de stappen)

Leerkracht en aandachtsfunctionaris wegen de aard en ernst van de situatie. Heb ik op basis van stap 1 t/m 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling? Heb ik een vermoeden van acute of structurele onveiligheid? Aandachtsfunctionaris overlegt evt. met *Veilig Thuis* voor advies.

4.1 Geen actie nodig? Dossier sluiten

Datum:

Aanwezig:

Korte verantwoording afweging:

4.2 Sterk vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling of acute of structurele onveiligheid: Ga verder met stap 5

Datum:

Aanwezig:

Korte verantwoording afweging:

Stap 5: Neem twee beslissingen

5.1 Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid

Melding doen bij Veilig Thuis

Ouders zijn bereid hulp te zoeken/accepteren en/of aandachtsfunctionaris maakt melding.

Formulier aanmelding Veilig Thuis invullen.

Korte beschrijving gang van zaken:

Datum	
Naam kind/ouder(s)/verzorger(s)	
Aanwezig	
Doel gesprek	
Verslag gesprek	
Reactie ouders	
Gemaakte afspraken	

5.2 Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

Hulp verlenen is mogelijk als:

- De professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of organiseren
- De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp
- De hulp leidt tot duurzame veiligheid

Korte beschrijving gang van zaken:

Datum	
Naam kind/ouder(s)/verzorger(s)	
Aanwezig	
Doel gesprek	
Verslag gesprek	
Reactie ouders	
Gemaakte afspraken	

Uitwerking in de meldcode van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht, verplicht per 01-01-2019

AFWEGINGSKADER KATHOLIEKE DALTONSCHOOL BISSCHOP BEKKERS

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht:

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en:

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld e/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: Nee: ga verder naar afweging 3

B: Ja of twijfel: direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk kindermishandeling en/of huiselijk geweld afgewend worden?

A: Nee: Melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.

B: Ja: Ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: Nee: Melden bij Veilig Thuis

B: Ja: Hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis

B: Ja: Hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen

November 2022/Bisschop Bekkers

Bijlage 7 Tips voor het voeren van een gesprek

Bij een vermoeden van kindermishandeling kan het lastig zijn om daar een gesprek over aan te knopen met de betrokken partijen. Niemand weet namelijk hoe er gereageerd zal worden en hoe het gesprek zal verlopen. Wij hebben een aantal aanwijzingen en suggesties voor het voeren van een gesprek voor u verzameld. Neem ze ter voorbereiding door. Wie weet heeft u er wat aan.

U bent van plan een gesprek aan te knopen met uw leerling? Neem dan onderstaande aandachtspunten mee in het gesprek.

- Is helder wat het doel van het gesprek is?
- Zorg voor een veilige omgeving.
- Zorg dat u op dezelfde hoogte zit als de leerling. Hiermee bevordert u goed oogcontact.
- Ga niet staren. Dit kan als bedreigend worden ervaren.
- Voer het gesprek op een rustig moment.
- Stel open vragen ('wie, wat, waar, hoe, wanneer-vragen').
- Wissel af met gesloten vragen (vragen waar alleen 'ja' of 'nee' op kan worden geantwoord).
- Vul vragen niet in voor het kind.
- Toon belangstelling en wees betrokken.
- Gebruik korte zinnen.
- Doe mee met de activiteit van het kind.
- Vraag niet door wanneer het kind niet wil of kan vertellen.
- Toon steun.
- Raak het kind niet aan als dit niet gewenst of nodig is.
- Zorg voor een ontspannen sfeer.
- Schrik niet van wat het kind u vertelt.
- Val ouders/verzorgers niet af.
- Let op non-verbale signalen.
- Vat zo af en toe samen wat u heeft gehoord. Zo controleert u of u het goed heeft begrepen.
- Complimenteer het kind. Zeg dat hij goed kan vertellen.
- Stop het gesprek wanneer er geen aandacht van het kind meer is.
- Beloof niets dat u niet kunt waarmaken.

Voor het voeren van een gesprek met ouders/verzorgers kunt u onderstaande punten doornemen.

- Is helder wat het doel van het gesprek is?
- Vermijd het woord kindermishandeling.
- Uit uw zorgen.
- Delen de ouders/verzorgers uw zorgen?
- Wees concreet.
- Vertel wat u heeft gezien.
- Vertel op welk gebied het wel goed gaat met het kind.
- Vraag ouders/verzorgers of zij u waarnemingen herkennen.
- Kunnen ze het gedrag van hun kind verklaren?
- Hoe gedraagt het kind zich thuis?
- Toon respect.
- Stel open vragen ('wie, wat, waar, hoe, wanneer-vragen').
- Praat in de ik-vorm ('ik zie dat uw kind tijdens het buitenspelen...')
- Wees eerlijk en open.
- Leg afspraken vast op papier.
- Geef de ouders een kopie van de gemaakte afspraken.
- Beloof niets dat u niet kunt waarmaken.
- Vraag of er professionele hulp wordt geboden in het gezin.
- Wanneer u zich bedreigd voelt, benoemt u dit en stopt u het gesprek.

- Wanneer ouders/verzorgers (te) emotioneel worden, leidt u ze af door bijvoorbeeld te vragen of ze een glaasje water willen.
- Gebruik hulpzinnen. Bijvoorbeeld: 'Ik merk dat uw kind wat stiller is de laatste tijd en daar wilde ik graag met u over praten.'